

VSESTRANSKO USPEL KONGRES TRŽAŠKE ŽENE

Poziv k enotnosti tržaških žena v borbi za obrambo družine, dela in miru

Delegatke so razpravljale o najvažnejših vprašanjih, ki zaskrblyajo naše žene - Pozdrav sovjetske organizacije - Poročilo Deferrijeve in govor Legiševe - Pozdravni nagovori predstavnic UDI, MDŽZ in francoskih žena

V nedeljo se je vršil kongres tržaških žene. Dopoldnansko zasedanje je bilo v dvorani kina «Grattacielo»...

vprašanje nujnosti povezave tržaških in italijanskih žensk, ki se borijo za izboljšanje italijanskega položaja. V tem trenutku se tudi pred tržaške žene postavlja vprašanje...

grosu pozdrav najmlajši, ki so pozvali vse matere k enotnosti v borbi za mir in pomiritev med narodi. Delegacija žensk, ki so zastopale svoje...

ralize. O diskusiji bomo podrobneje pisali prihodnjic. Kongres se je zaključil proti večeru, ko je bila diskusija izčrpana, ko so delegatke izvolile...

nje na naslednjih programatih ciljih: 1. sprejemati v svoje vrste vedno večje število slovenskih in italijanskih žena Tržaškega ozemlja...

Predsedstvo kongresa tržaške žene

Govornica je govorila tudi o pomenu skupščine miru, ki se vrši v Helsinkih in v tej zvezi pozvala vse tržaške žene, naj se združijo v zahtevi po prepovedi atomskega orožja...

Slovenska govornica se je tako v začetku spomnila desetletnih zmage nad nacifašizmom in poudarila, da so si žene prav s to zmago pridobile velike pravice, za katere so se dolga leta borile. Kljub temu se slovenske in italijanske žene pri nas še niso osamovile in še vedno zavzemajo manjvredne položaje. Zato pa je žena živo zainteresirana v borbah, ki se vodijo na gospodarskem, socialnem in političnem področju. Slovenskim ženam se še posebej postavlja vprašanje borbe za narodnostne pravice, ki jih naše ljudstvo še ni deležno.

Legiševa je v kratkem orisala vse, kar je slovenski živelj v borbi za mir in govorila o avstrijskem primeru rešitve spornega vprašanja. Svoj pozdravni nagovor je zaključila z vzklikom miru v slovensčini in italijansčini.

Na kongres je prišla tudi delegacija žena in mater varilcev Sv. Marka, ki že toliko časa stajajo za svoje pravice. Francoska predstavnica Chabredier je govorila predvsem o prijateljstvu, ki mora vladati med narodi na svetu in je zaključila svoj govor z vzklikom prijateljstvu med francoskimi in tržaškimi ženami.

V imenu italijanskih žena je pozdravila kongres znana prof. Ada Alessandrina, ki je v učinkovitih besedah označila pomen ženske enotnosti in težave za njeno doseg. O emancipaciji žena je dejala, da se lahko doseže le s skupnim in prijateljskim nastopom vseh žena brez razlike. Poudarila je vlogo italijanskih žena v borbi proti maraenjaški Seabovi vladi. Zelo pogosto je v svojem govoru poudarila lepoto in važnost doseženih enotnosti med slovenskimi in italijanskimi ženami v Trstu, kar mora biti za vzgled tudi drugim ženskim organizacijam. Trst je dejala Alessandrinjeva — mora biti most zdražitve med različnimi državami Evrope. In tudi zato se morajo tržaške žene zavzemati.

Zorka Legiša - Mervic

treba poudariti, da je s tega stališča kongres izredno dobro uspel.

Ce je v borbi za narodnostni obstoj potrebna enotnost med Slovenci, za kar se morajo žene boriti, jer prav tako potrebno mirno in bratsko sožitje med Slovenci in Italijani. Delovanje ZDZ temelji prav na tej podlagi. Zato se mora tako delovanje nadaljevati tudi v bodočnosti, ker bi drugače izostali uspehi, ki si jih pričakujemo. Naloga slovenskih žena je buditi narodni ponos, zavzemati se za svoje nacionalne pravice. Delati je treba na tem, da se slovenski intelektualci bolj povežejo z ljudstvom, ker bodo le tako doprinesli nekaj konkretnega k skupni stvari.

Legiševa je povedala, da se morajo slovenske matere zavzeti dolžnosti podpiranja in razvijanja slovenske šole. Zato naj se slovenski otroci pošiljajo v slovenske šole, ker se bo na ta način odlično prispevalo k narodnemu obstoju našega življa.

Delati je treba za enotnost med Slovenci, delati je treba za enotnost in sožitje med Italijani in Slovenci. Zaradi tega svojih načel predstavlja danes ZDZ najmočnejšo in najboljšo organizirano žensko organizacijo na Tržaškem. Tem načelom se ne sme in ne more nikoli izneveriti.

V tem času so prinesli kon-

Zjutraj je bilo javno zasedanje kongresa odprto od Marije Casali - Karlete in od Slave Cebulec - Katre, ki sta v kratkem orisali pomen kongresa in predlagali imena za predsedstvo in razne delovne komisije. V predsedstvo so bile poklicane voditeljice ZDZ, matere padlih, socialistične in komunistične predstavnice, župana Pacco in Lovriha, predstavnice Delavske zveze - OGIH, predstavnice UDI Ada Alessandrina in Carmen Zanti, tajnica avstrijskih žena in predstavnica MDŽZ Schwagel, predstavnica francoskih žena Chabredier, predstavnice žena iz Gorice, Vidma, Tržiča in Ravenne.

Po izvolitvi predsedstva je Mira Rijavec podala Besedo glavni govornici Jole Deferrije. Govornica se je dotaknila v svojem poročilu vprašanja emancipacije žena v zvezi z vsem tem, kar je žena napravila, in s tem, kar žena prav na podlagi teh njenih borb zahteva. Ženske množice so posebno v zadnjem polstoletju dokazale, da se zavedajo svoje vloge v sedanjih družbi, zato pa so dale vse, kar je v njihovih moči za njen napredek. Žene so se udeležile vseh borb za napredek, za blagostanje, za svobodo, za mir. Žene so veliko prispevale v antifašističnih borbi, so imele svoje številne žrtve. Po vojni so dale svoj častni prispevek k borbi za mir. Lahko rečemo, da se je njihova udeležba v tej borbi tudi najbolj poznala. V okviru vsehpolnih borb se je žena bila za rešitev vsakdanjih prečnih problemov, za pravico do dela, za pravico do enakega plačila, posegla je odločno in pogumno v družbeno življenje in dala razumeti, da se popolnoma zaveda svoje vloge in svoje važnosti.

Govornica se je v tem duhu dotaknila tudi vseh najraznovrstnejših vprašanj, ki se postavljajo pred tržaško prebivalstvo. Govornica je o težkem gospodarskem stanju, o potrebi po novi gospodarski politiki, o izseljevanju, o borbah delavcev CRDA, o nadzorkiščanju, kateremu so žene podvržene v različnih tržaških tovarnah, o težkem položaju, v katerem se nahajajo mladi ljudje, o potrebi po učinkovitejši borbi za obrambo demokratičnih svobod, o stanovanjski krizi itd.

Jole Deferrije je postavila

avto. Natakar izvrši naročilo in se nato smehljaje obrne do klienta: «Upam, gospod, da se boš spomnil tudi mene.» «Brez dvoma» — se oglasi klient — «spustite mi vaš naslov, pošlal vam bom razglednico.»

Ob zaključku dopoldanskega zasedanja je kongres izglasoval pismo predsedniku Gronchiju, v katerem se naproša za posredovanje in korist varilcev Sv. Marka in v korist vsega tržaškega gospodarstva.

Popoldne se je kongres nadaljeval v mali dvorani Rossettija. Na tem zasedanju se je razvila široka in plodna diskusija, ki so se je udeležile številne delegatke. Med drugimi je tajnik SHEL P. Kapelj spregovoril o vprašanju slovenskega šolstva Marija Cesarjeva o pomenu slovenskega tiska in o «Našem listu». Sonja Arrigler o udeležbi slovenske žene v NOB. Vlada Bidovec pa o važnosti slovensko - italijanske enotnosti ter o ukrepih, ki morajo priti s strani oblasti proti nevarnosti otroške pa-

monarhije, ki se je pojavila na koncu prve svetovne vojne kot neodvisna državna organizacija po skoraj dvestoletnih borbah. Spominja se tudi, da so se morali v tistih letih jugoslovanski narodi lotiti težavnih vprašanj, med katerimi je nacionalno vprašanje v okviru močno centralizirane monarhije najmočnejše postati najtežje. Najboljše v jugoslovanskem življenju. Vse, da so Jugoslovanci člani petih nacij, ki so bile stolpna zatiрана in jim je le po slovu monarhije in pojavu FLRJ uspelo doseči autonomijo. Ne ignorira, da so se narodi teh petih nacij in še prav posebej po delovni ljudje v tistih letih, ki je v letih od 1919 do izbraha druge svetovne vojne, nahajali v stanju neizrekljive bede, ki jo je se oteval tuj kapital, kateri je vodil potem, ko se je polastil najvažnejših jugoslovanskih industrij, proces nečustnega ropanja. Pri svojem ropanju je tuj kapital užival podporo različnih vlad, ki so se mu vdinjale. Te vlade so se celo poživljale na dozdovno parlamentarno demokracijo Vi-

AVNOJ, ustanovljen 1942, zadajala težke udarce sovražniku, ki je bil zasedel vse ozemlje Jugoslavije, osvobodila drugo za drugim važna središča in osvobodila Beograd skupno s sovjetsko armado. Vsega tega se spominja, kdor pride danes v Jugoslavijo, če ni navaden turist, ki išče le prijetne kraje. Prav tako se sprašuje, ali še obstaja danes po sedmih letih hladne vojne, v kateri se je tudi beogradska vlada znašla zaradi kompleksa okoliščin, vse tisto, kar so si Jugoslovanci dobili v teku tiste junaške borbe, ali še obstaja nova politična oblast tako, kot je bila tedaj upostavljena in potrjena na volitvah v novembru 1945, ali se živi duh nove ustave, ki je stopila v veljavo 31. januarja 1946 in je juridično priznala globoko prenovitev jugoslovanskega življenja v socialističnem smislu. Prav tako se sprašuje, ali se vse to razvija, kako in s kakšnimi sredstvi se razvija pod lučjo te velikanske redec zvezde, ki se vidi z vseh strani mesta. Novinar, ki je prišel sem, da prisotnostje zgodovinskemu sov-

jetjsko-jugoslovanskemu srečanju, ki je vzbudilo tako veliko pozornost v zahodnem svetu, ima pravico, da si postavi to vprašanje, ko premišljuje, da je bila jugoslovanska vlada obtožena od sovjetskih komunistov in Kominforma (kot se po navadi imenuje Informacijski urad evropskih komunističnih in delavskih partij), da se je izločila iz socialistične fronte in prešla v tabor sovražnikov socializma, ali ko se spominja, da je bila ta vlada vsled tega deležna prizadene pozornosti državnega tajništva ZDA, ki si je najprej zadalo nalogo, da poostri nasprotje med Jugoslovani in Sovjeti v izključno korist prirečevce hladne vojne in sovražnikov mednarodne pomiritve, drugič pa nalogo zbrati Tita in njegove sledelce v atlantski vojni blok. Tak novinar ve, kar je res, da je ob svojem prihodu v Beograd sekretar sovjetske komunistične partije Nikita Hruščev odkrito priznal — v govoru, ki se še danes hoitentira v vseh političnih in vladnih krogih Jugoslavije — da so se materialni, na podlagi katerih je bila jugoslovanska vlada obdolžena izdajstva, izkazali kot ponarejeni in »fabricirani od ljudskih sovražnikov, od ostudnih agentov imperikalizma, ki so se vrinili s prevaro v vrste sovjetske komunistične partije. Vendar pa, če je vreden, se mora tudi vprašati, če je bolj ali manj prišlo v jugoslovanskem režimu v teku vseh teh let in zaradi nesporne zahodne pritiska do takih kvalitativnih sprememb, ki bi ga bistveno razlikovale od tistega, ki so si ga ustvarili jugoslovanski narodi z velikanskimi žrtvami, s krvo in napori v teku antifašističnega boja.

Socialistični svet

POTUJOČE ZADRUŽNE PRODAJALNE. Nekatero potujoče zadruge na Madžarskem so začele uvajati potujoče prodajalne. Tako so kmetijske zadruge pokrajine Bekécs že pripravile 60 potujočih trgovin, ki zalagajo kmetje na vasi z živili, svežimi piščanci in cigareti. V najkrajšem času bodo te premične trgovine prodajale v vaseh tudi kmetijsko orodje in druge potrebščine.

IZKORISCANJE IZOTOPOV NA KLINIKAH. Atomska energija si vedno bolj utira pot v klinikalih in zavodih za znanstvena raziskovanja v Minsku. V zavodu za zdravljenje kožnih bolezni v Belorusiji uporabljajo izotope za zdravljenje je nekaj let. Pozitivni rezultati so bili doseženi pri zdravljenju gajle-

Radioaktivne snovi uspešno vplivajo pri zdravljenju kožne tuberkuloze, raka in ekcemov. V zavodu so izdelali posebno naprave, ki so nasičene z radioaktivnimi snovmi. S to napravo zdravnik obžareva bolna mesta na koži.

PORAST PROIZVODNJE TEKSTILNEGA BLAGA. V prvih petih mesecih tekočega leta se je vrednost proizvodnje tekstilov v ZSSR zvišala za 5 milijard rubljev in primeri s istim razdobjem lanskega leta. Proizvodnja bombašnega blaga je bila za 47,5 milijonov m višja kot je predvideval načrt, volnena blaga za 2,5 milijonov parov čevljev več, kot je predvideval načrt. Proizvodnja volnenih površnin in oblek je bila za 24 ozioroma 12 odst. višja.

»Rekel si, da nimaš niti deset lir?«

Šesta obletnica smrti Dimitrova

Pred šestimi leti — 2. julija 1949 — je bolgarski narod izgubil najzvestejšega sina delavskega razreda, najhrabrega voditelja njegove komunistične partije: Georgija Dimitrova. Dolga in trda je bila pot bolgarskega naroda, predno si je priboril svobodo in nov režim, v katerem so stari reakcionarni kastam za vedno odvzete možnosti, da bi se dalje obdržale Bolgarijo v zaostalosti in narod v suženstvu.

Doba od prve do konca druge svetovne vojne je brez dvoma najbogatejša na ljudskih borbah, da bi se dal zgodovinski Bolgarije nov tok, novo smer, ki bi se približala toku socialistične revolucije. Borbe kmetov za agrarno reformo, borbe delavcev za demokracijo, borbe KP za mobilizacijo in vodstvo bolgarskih delovnih množic so tesno povezane z življenjem Georgija Dimitrova, tiskarskega delavca, ki se je postopoma povzpel na visoko mesto voditelja KP in naroda v novi, ljudsko demokratični Bolgariji.

Do 22 letih preganstva se je Dimitrov vrnil v Bolgarijo novembra 1945 in ukazal komunistom in bolgarskem narodu pravilno pot, po kateri naj korakajo. In tako je začela Bolgarija graditi svojo novo zgodovino v družini narodov, ki stopajo po poti socializma.

Ameriški generali poslovni možje

Ameriški list «Newsweek» je objavil pred kratkim imena nekaterih bivših ameriških generalov, ki so postali poslovni možje.

Tako navaja list, da je general Douglas McArthur postal predsednik upravnega odbora družbe Remington Rand Ltd z letno plačo 68.000 dolarjev (1 dol. = 630 lir). General E. M. Bradley je sedaj šef laboratorija družbe Bulov Watch Co. Njegova plača ni navedena. General Lucius D. Clay, ki je dve leti upravljal ameriško cono v Nemčiji, je postal predsednik družbe Continental Can Co. Njegova letna plača znaša 108.000 dolarjev. General A. C. Wedemeyer je podpredsednik družbe Rheim Manufacturing Co. Njegova plača ni navedena. Admiral Ben Moreel je podpredsednik družbe Jones and Laughlin z letno plačo 150.000 dolarjev. General Leslie R. Groves je dobil mesto podpredsednika družbe Remington Rand z letno plačo 42.000 dolarjev. General Walter Bedell Smith pa je podpredsednik družbe American Machine and Foundry Co. Njegova plača ni navedena. General Joseph T. McNarney je podpredsednik letalske družbe Convair z letno plačo 100.000 dolarjev.

Sedaj je še bolj jasno, zakaj imajo te monopolistične družbe vedno večje dobičke. Bivši generali, ki vzdržujejo še vedno tesne stike z Belo hišo, so pač zelo koristni za monopol, pri katerih so si zagotovili udobna in dobičkonosna mesta.

ZA VSAKOGAR NEKAJ...

»Katero prenesenije?« «Mamica, odloči se hitro» — zakliče mali Robert, čim stiši korake na hodniku. «Sedaj gotovo prihaja oče. Kaj mi bova najprej pokazala: moje sotoško spravevalo, tvojo novo obleko ali pa polomljen blatnik avtomobila?»

Padli za svobodo iz Trebč

STIKLER HERMAN pok. Hermana rojen v Trebčah, 7. 4. 1895. Umrl 30. 4. 1944 vsled bolezni, ki si jo je nakopal v nacističnem taborišču

KRALJ LUDVIK pok. Ivan rojen v Trebčah, 18. 8. 1891. Padel v Trebčah 30. 4. 1945

KALC IVAN sin Antona rojen v Trebčah, 15. 5. 1912. Umrl vsled težkih ran 19. 11. 1944

MOZINA ANDREJ pok. Andreja rojen v Trebčah, 20. 9. 1918. Umrl v taborišču Ravensbrück 2. 3. 1945

KRALJ LEONARD pok. Ludvika rojen v Trebčah 17. 3. 1921. Sel v partizane 9. 3. 1944. Umrl v holnici Franja 21. 3. 1945

PELEGRINI DOMINIK pok. Jakoba rojen 26. 5. 1906 v Gorici. Svo roval v Trebčah. Sel v partizane 7. 6. 1944. Umrl na postdichar 2. 9. 1945

KRALJ VIKTOR sin Gregorja rojen v Trebčah, 16. 1. 1910. Sel v partizane 1. 5. 1944. Zmrt od esovcev na Krnu 15. 1944. Interniran v Nemčiji, koder se ni več vrnil

Uspehi na slovenskih srednjih šolah v tem letu

Za 10 let je minilo od taktar, je bilo vzpostavljeno slovensko srednje šolstvo na Trstu. Ko praznujemo to 10-letnico, ne pozabimo, da je bilo to delo, prihajajoče do neke skozni velikih težav in zaprek. Pionirski krogi so izvajali vsakovrstne pritiskne in dolgotrajne propagandne, ustno in pisno, da bi povzročili padež slovenskih srednjih šol, in preko tega ukinitve. Skušali so predati stare, naj vpišejo opevati v italijanske šole. Pri tem so imeli za glavno besedo sovinitični delodajalci, ki so odklanjali vaje z dojem slovensko šolo. Tudi v povojnih obdobjih so v vsem povojnem času odklanjali zakonitost slovenskih šol, tako pripomogla, da so bil matranje za manj vredne, propagandna, težke gospodarske razmere pri nas in v tujem letu tudi novonastali politični položaj s spremembo prave so utegnili vplivati na svoje otroke v italijanske šole.

Zato, kljub temu da se je splošno v zadnjih letih čutil padež šolstva učencev srednjih šol, smemo trditi, da naše ljudstvo zna vztrajati in kljubovati tem zaprekam. Na višji gimnaziji je bilo celotno več dijakov kot pred letom, istotako tudi v Trstovskih gimnazijah. Znižanje je pa na drugih srednjih šolah. Toda pritiski so takli, da bi bile lahko padežne, kot so, in, če do tega ni prišlo, če danes ne prodajamo desetletnice srednjih šol kot poraženi, to pri pisarni zavednim staršem, ki jih ni v prevare ljudskih narodnikov niso upogljne in v zmagu naprednih in v bodočnost svojega naroda. Pripisujemo trudu šolnikov, ki so znali po kvaliteti izboljšati ter tako pripomogla, da obdržani štivla o. Pripisujemo vsem demokratskim organizacijam in naprednim silam, ki so jih pripomogla, da se slovenska šola obdržala v Trstu, kot je.

Prebiramo letošnje izvedbe srednjih šol, lahko ugotovimo, da so uspehi nekoliko manjši od lanskega leta. Od 1971 srednjih dijakov je izdelalo 10 dijakov, kar je približno 10% manj kot v letu 1954. Število niso vključeni, meda, dijaki, ki so pripuili k zaključnemu izpitu (1954). Visoko se nam zdi pa, da se vedno število učencev, ki imajo popravne izpite, t. j. 25% približno, dočim navzgor razred 94 dijakov, ki je to visoko število upeni povsem nemarnosti učencev ali strogošni profesorjev? morda težkim razmeram, katerih se učijo dijaki (zubaša in utrujenost zaradi dolgotrajne vožnje domov za učence s podeljenjaj). Ali pa zaradi pomanjkanje zadostnih pedagoških in učnih pripomočkov za podajanje snovi in pomanjkanje zadostnih pedagoško usposobljenih profesorjev, ki znajo pravilno razlagati?

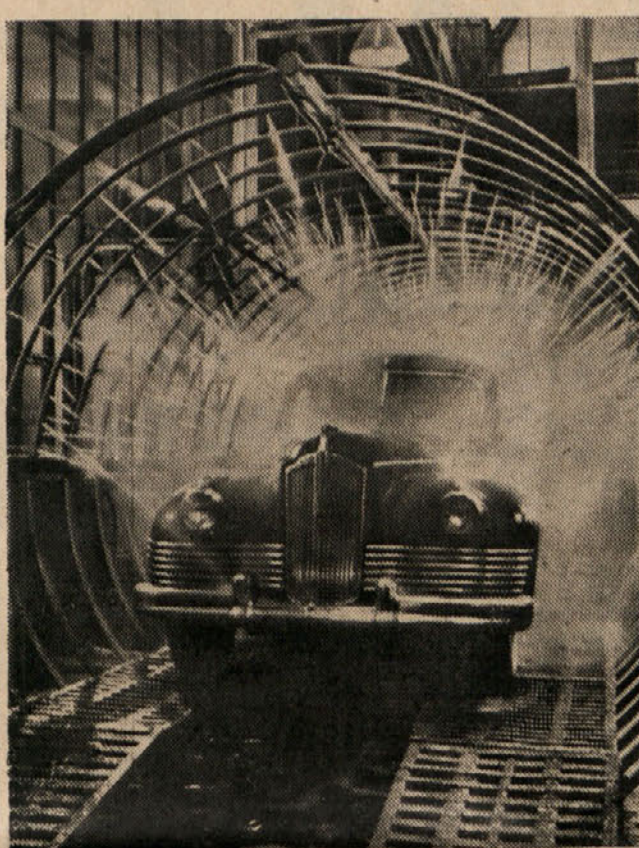
Najboljše uspehe opazujemo na učiteljski, kjer je izdelalo 28 dijakov od 99 vpisanih. Najboljše uspehe opazujemo na učiteljski, kjer je izdelalo 28 dijakov od 99 vpisanih. Najboljše uspehe opazujemo na učiteljski, kjer je izdelalo 28 dijakov od 99 vpisanih.

Najboljše uspehe opazujemo na učiteljski, kjer je izdelalo 28 dijakov od 99 vpisanih. Najboljše uspehe opazujemo na učiteljski, kjer je izdelalo 28 dijakov od 99 vpisanih.

Najboljše uspehe opazujemo na učiteljski, kjer je izdelalo 28 dijakov od 99 vpisanih. Najboljše uspehe opazujemo na učiteljski, kjer je izdelalo 28 dijakov od 99 vpisanih.

Kulturne razmere v jugoslovanski republik

Prehodna Jugoslavija je imela 24 teatorov, ki jih je v letih 1948-1953 posebej približno milijon gledalcev. V letu 1953 je bilo njihovo število približno enako kot taktar. V sedanjem času se je v eni sami sezoni udeležilo gledaliskih predstav nad 5 milijonov gledalcev. V letu 1953 je bilo njihovo število približno enako kot taktar. V sedanjem času se je v eni sami sezoni udeležilo gledaliskih predstav nad 5 milijonov gledalcev.

Članek o gledališkem delu 'Ladja Tenacity', katero je postavilo na oder SNG v letošnji sezoni. V Zborniku je nadalje ponatisnjen sestavek o Carlu Goldoniju, ki je bil objavljen v Gledališkem listu ob prvi uprizoritvi Primorskih zdrav v Trstu (1947-48); na koncu pa je še članek o prvem gledališkem festivalu v Celju. V Zborniku so še drugi sestavki, kot n. pr. odgovori na prvo anketo SNG, odmevi, pojasnilo manj znanih besed v Primorskih zdravah itd.

Ob 50-letnici smrti Julesa Verne

PRAGA — Ob 50-letnici smrti znanega francoskega pisatelja Julesa Verne so v praskem muzeju Napretek pripravili razstavo pod naslovom 'Jules Verne: delo, sanje in realnost'. Na razstavi so si obiskovalci ogledali vse njegove romane v najrazličnejših izdajah, predmete in dokumente, v katerih se dokazuje veličina tega pisatelja fantastičnih romanov, ki so nekaki predhodniki sedanje dobe zmagovite tehnike.

OB ZAKLJUČKU NAJVAŽNEJŠE TRŽAŠKE MANIFESTACIJE

Velesejem je dokazal, da Trst lahko izvršuje svojo naravno funkcijo

Letošnja vloga Jugoslavije in Avstrije - Jasne izjave madžarskega uradnega predstavnika - Madžarska se živo interesira za Trst kot središče, ki jo lahko neposredno poveže s tržiščem Bližnjega in Srednjega vzhoda

Po dveh dneh razgibanih tednih, bodisi kar se tiče toka obiskovalcev, kakor tudi stikov med trgovskimi predstavniki raznih držav, se VII. tržaški velesejem jutri zaključuje. Seveda bi bilo še predgovor povleči kakršne koli zaključke. To bomo lahko storili, čim bodo dali organizatorji v javnost potrebne podatke. Kdor si ni še ogledal letošnjega velesejma, ima na vsak način čas še dva dni. Naveden obiskovalec, ki ne gre na velesejem iz trgovskega vidika, oziroma ga, tja ne zanesejo trgovski posli, verjetno ne bo našel v številnih paviljoni in stanih posebnih novosti. Vendar pa mislimo, da bosta pritegnila pozornost slehernega obiskovalca - kar se je sicer opazilo v teh dveh tednih - paviljona dveh pomembnih zalednih držav: Avstrije in Jugoslavije. Pestra kolektivna razstava teh dveh dežel je postala za velesejem že nekaka tradicija in ji nihov obojstranski pogled. Čeprav ne nudi letos avstrijski paviljon posebnih novosti, ki bi lahko pritegnile večjo pozornost obiskovalca, je vendar po številu in vrstah razstavljenih tipičnih izdelkov in proizvodov zanimiv. Prejeto prostor verjetno ni dopuščal avstrijskim razstavljalcem, da bi lahko bolj pomena razporedili razstavljenih predmetov. Tudi jugoslovanski paviljon ima letos manj prostora, kar obiskovalca lahko takoj opazi že pri razporeditvi razstavljenih artiklov. Zastopanih je 41 jugoslovanskih izvoznih in proizvodnih podjetij. Nekatera od teh, in sicer lesna, so zastopana na IV. mednarodni razstavi lesa in lesnih izdelkov. V kolektivni razstavi v spalnici narodova je zastopana prehrambena industrija, usnjarska, kemična, elektromotorska, kovinska z nekaj elektrifikacijskimi in telefonskimi aparati in raznim električnim materialom. Usnjene izdelke razstavlja tovarni 'Tokos' in 'Alpina'. Se posebno pozornost pa vzbujata pestra izbira krasnih preprog. Omeniti je treba tudi, da je letos knjižna založba zelo skromno zastopana. Precej bogata je razstava lesa v posebnem paviljonu, kjer najde obiskovalec tudi nekaj pohištva in galanterijske lesne izdelke. Ne vemo sicer, do kakšne mere bi lahko prišlo jugoslovansko pohištvo v poštev za izvoz, ko pa ima resnega tekmeča v tujakih in furlanski proizvodnji, katera lahko tekmuje v cenah in kakovosti proizvoda kot takega.

Za bodoči uspešen razvoj trgovskih stikov med pezdinimi deželami, ki so letos prisotne, so bili nedvomno velikega pomena takovani uradni dnevi, ki so jih organizirale skoro vse države. Na zanimivih tiskovnih konferencah so se postavili stiki med posrednimi državami in trgovskimi zastopniki, izmenjane so bile misli in načrti za bodočnost, pri katerih bi Trst igral brez dvoma svojo tradicionalno vlogo trgovskega posrednika med podonavskimi in prekomorskimi deželami. Ob tej priliki pa so prišle na dan razne težave, ki se vedno ovirajo uspešen razvoj trgovine na obe strani. Nekatero izmed teh ovir je n. pr. nakazal na tiskovni konferenci inž. Ivo Barbalic, visoki predstavnik jugoslovanske zvezne zbornice za uvožanje trgovino. Slednji je ugotovil, da se gospodarski odno-

Visoko razvita mehanizacija v industriji in poljedelstvu ZSSR

ZSSR je dežela, kjer je najbolj razvita mehanizacija poljedelskih del - Človek postaja čedalje bolj gospodar narave

Ena izmed največjih značilnosti tehnične obnove v ZSSR je mehanizacija najtežjih del. Količina uporabljene energije v vsaki delovni uri se je za časa sovjetske oblasti večkrat dvignila. To dejstvo je prav posebno razvidno v rudarstvu. Tako je bilo n. pr. 1913 delo v premoškopi mehanizirano za manj kot 2%, leta 1952 pa za 99%. Izpopolnila se je mehanizacija sekanja, spravljanja in odvajanja premoška kot tudi podzemnega prevažanja. Direktivne XIX. kongresa Komunistične partije predvidevajo organizacijo avtomatizacije dela v podzemskih rovih. V predrevolucijski Rusiji se je le 6% petroleja pridobivalo z mehaniziranimi sredstvi, dočim se sedaj že od 1937 petrolej pridobiva izključno s stroji. V ZSSR delujejo najmodernejši stroji za pridobivanje petroleja. Niti ZDA nimajo na razpolago takih strojev. V številnih metalurških tovarnah in podjetjih za proizvodnjo strojev se je dosegla 100% mehanizacija. V gradnjah poslopi in naprav se uporablja metoda montiranja sten in že izdelanih betonskih blokov. Na ta način se prihranijo kovine in les ter se zmanjšajo stroški. V treh letih se bo v ZSSR zgradilo nad 400 podjetij za gradnjo večjih stavbenih delov, ki so namenjeni montiranju. V ZSSR so proizvedli veličansko število posebnih mehanizmov za olajšanje dela in za povečanje njegove produktivnosti. To je primer močnih strojev za kopanje, poplona mehaniziranih in avtomatiziranih podjetij za proizvodnjo cementsa, kovinskih ogradinj itd. itd. Vsa ta čudovita tehnična sredstva so se uporabila pri gradnji kanala Volga-Don, kar je omogočilo, da je bilo delo opravljeno dve leti pred določenim rokom. Ista tehnična sredstva so omogočila pravočasno izgradnjo veličanskega kompleksa moskovske univerze in šestih največjih zgradb v Moskvi. Ta sredstva se danes uspešno uporabljajo za gradnjo hidroelektričnih kompleksov v Kubiševu, Stalingradu, Kahovski, Gorkem, Molotovu in na reki Angari. Mehanizacija je izredno važna za poljedelstvo. 1954 so strojnotraktorjske postaje imele na razpolago 1.200.000 traktorjev, 326.000 kombiniranih strojev za žetev, mlacev itd. ter milijone raznih drugih slednjim nimajo tistega obsega, kot bi bilo želeli. Tako imamo sporazum za obmejni promet.

Znano je, da se z molžo izgubi veliko časa in da ni higienično mlaiti z rokami. Zato se po vsem svetu razširja sistem avtomatizacije molže. Prav posebno velike korake so na tem področju napravili v Sovjetski zvezi, kjer ni kolchoza, ki ne bi imel stroja za mehnično molžo in kjer se razširja sistem popolne avtomatizacije molže, spravljanja ter steriliziranja mleka, ne da bi se mleka človeška roka niti od daleč dotaknila. Tak način molže se je začel uvajati v kolhozu 'Molotova' v okraju Ramenski v moskovski oblasti. Sedaj je razširjen po vsej deželi. Kako se to delo olaj-

šuje, nam naj dokazuje primer, da dva stroja za molžo lahko pomolžeta v polidruzi uri 150 krav. Vsi ti stroji, ki so v času sovjetskega režima prepravili postrano deželo, olajšujejo delo človeka in povečujejo možnosti za pravilno in racionalno izkoriščanje naravnega bogastva. Istočasno z razširitvijo teh tehničnih sredstev se povečuje tudi tehnično znanje ljudi, ki sedaj ne opravljajo svojega dela z motiko, koso ali z rokami, marveč vodijo komplicirane stroje, ki ubogljivo opravljajo istočasno dela, za katera bi se bil pred leti hotel cel regiment ljudi. Na ta način človek ni več suženj svojega polja, svojega težkega dela od zore do mraha, marveč je gospodar stroja, ki opravlja zanj delo. Sedaj ima sovjetski kmet veliko časa na razpolago za svojo lastno izobrazbo, za razvedrilo. Sovjetski kmet ni več tisti muzik, ki ni mogel ne živeti ne umreti pod težo vseh nesreč, ki so padale na njegova ramena, marveč je ponosen človek, ki si urejuje življenje po svojem okusu in po svojih potrebah in je končno postal duševni in materialni gospodar zemlje, ki jo obdeluje.

Mihajl Lomonosov v filmu

MOSKVA — V maju so začeli predvajati v Sovjetski zvezi novi harvni film 'Mihajl Lomonosov', ki prikazuje življenje in delo znanega in velikega ruskega znanstvenika in pedagoga Lomonosova, katerega ime nosi nova moskovska univerza. V vlogi Lomonosova igra B. Livanov, znani sovjetski igralec. Film je režiral A. Ivanov.

ZA NAŠE KMETE

Koledar za mesec julij

Na polju
Krompir izkopavamo po možnosti, ko je zemlja suha. Kapanje krompirja ni priporočljivo, ko je zemlja blatna, ker tako ostane krompir umazan in se povečuje nevarnost, da bi krompir tekom zime začel gniti. Pri kapanju krompirja moramo zelo paziti, da ne bi krompir ranili, ker ranjenega krompirja ne moremo hraniti. Vsaka najmanjša rana lahko povzroči gnitje in lahko povzroči okuženje zdravega krompirja. Ko smo poželi žito ne smemo pustiti zemlje neoddelane. Takoj po žetvi preorjemo njivo tako, da se zemlja ne osuši in da ne izgubi svoje gnodnosti. Za zgodnjim krompirjem in žitom lahko sejemo cinkovstini, ajdo, repo itd. Ravno tako lahko sadimo vrtoče, zelje itd. Za zeleno krmlo lahko sejemo trstičico ali pa kaj drugega. Trstičica se bo v veliki meri okoristila z dodatkom dušičnih gnojil, ko jo osajamo. Najboljše uspehe bomo imeli z uporabo čiškega solitra ali pa apnenega dušika.

V hlevu
Paziti moramo, da podkudamo živino in zdravo in svežo zeleno krmlo. Ravno tako ni umestno podkudati svežega sena. Preveze in še nevezljano seno lahko škoduje živini in povzroči boleznim v prebavilih. V hlevu naj bo vedno čisto in snažno. Redno moramo čistiti hlevno gnojno in ga stlačiti na gronjku. Muhe in ostalo nadležno mrčes bomo z lahkoto odpravili z uporabo novega preparata MALATOX, ki ga lahko najdemo v podružničnih kmetijskih zadruge. Malatox je tekočina, ki jo pokropimo po stenah hleva v potem, ko smo jo razredčili v vodi (250 gr na vsakih 100 l vode). Se večje

Pogled na velesejmski prostor

IZJAVE ODGOVORNH LJUDI V OBČINSKEM SVETU

Obseg obolenj na otroški paralizi na našem ozemlju

Ze nekaj časa krožijo po mestu govornice o nekakšni epidemiji poliomielitisa, ki da je zajela nekatere okraje našega mesta. To govornice, za katere se dolgo ni vedelo, ali imajo sploh kakšno konkretno in upravičeno podlago, so vzbudile pri tržaških materah precejšnjo zaskrbljenost. Kot je znano, je poliomielitisa ali otroška paraliza precej resna in nevarna bolezen, ki razen tega, da je zelo nalezljiva, pušča v največ primerih težke posledice, ker za vse življenje skoraj popolnoma onesposobi obolenega otroka. Pri nas v Trstu so se govoricam počasi pridružili razni časopisni članki, ki so, namesto da bi umirili, še bolj preplasil prebivalstvo. Govorilo se je o številnih smrtnih slučajih in o neprestanem naraščanju števila obolenih otrok na Gredi in pri Sv. Ivanu. Zadržne dni se je tudi mnogo govorilo o tem, da se je poliomielitisa pojavil najprej pri otrocih istražkih beguncev, ki živijo v raznih skupnih bivališčih, kjer ni potrebni higien-

skih pogojev in kjer je nalezljivost najlažja. Iz teh begunskih bivališč naj bi se bila bolezen razširila tudi med ostale otroke. Seveda so vse te govornice vzbujale še večji preplah med tržaškimi materami, posebno če ker ni bilo nobenega uradnega poročila, ki bi dajalo navodila, kako je bolezen spoznati in kako se je ravnati, če otrok pokazuje znake otroške paralize. Ta zaskrbljenost prebivalstva je prišla do izraza na torkovi občinski seji, kjer je končno odbornik za zdravstvo dr. Zacehi objavil stvarni položaj v mestu. Dr. Zacehi je dejal, da so zdravstvene oblasti pod vodstvom glavnega ravnatelja za javno zdravstvo točno preučile položaj, ki ni tako resen, kot si ga nekateri zamisljajo, kajti v tej dobi se je v Trstu vedno pojavjal poliomielitisa v 10 do 50 primerih. Letos je bilo do konca aprila zabeleženih 23 primerov raznih obolenosti od virusa; med temi je bilo ugotovljenih le 7 primerov poliomielitisa, dočim ostalih 16 pri-

merov 'pokazuje različne znake, ki nimajo nobene zveze z otroško paralizo, so pa resni in jih še vedno raziskujejo ter so zdravniki o tem različni mnenj. Najtežje je to, da je letos umrljivost posebno visoka in je dosegla 22 odstotkov obolenih. Edino možno zdravljenje je simptomatično in profilaksija je enaka pri vseh teh obolenjih, ki zadevajo možgane in hrbtenico. Zdravstvene oblasti so poskrbele za prevoz vseh obolenih v otroško bolnico Burlo Garofalo, kjer so strogo ločeni od ostalih, da se prepreči prenašanje bolezni na druge. Ukinjeno je bilo tudi vsako cepljenje, ki bi lahko omogočilo infekcijo. Vendar pa se te bolezni ne prenašajo z neposrednim kontaktom, temveč nosijo vsi otroci te zametke v sebi in se le pri nekaterih iz nepoznatih razlogov razvijejo. Zaradi tega ne bodo letos kolonije ukinjene, ker ne predstavljajo nobene nevarnosti; če bi kakšen otrok v kolonijah zbolel pomeni, da bi bil zbolel tudi, če bi bil ostal v mestu. Zelo težavno je bilo delo za pobiranje sladkorne pese. Marsikdaj se zaradi težav priprave ni pravčasno spravil. Z uvedbo novega kombajnja za pobiranje sladkorne pese so bile te težave odpravljene. Kombajn spravi na svetlo peso do korenin, jo pobere,

Tehtanje in odpravljanje semen na polje v enem izmed sovjetskih kolhozov

